

TOETSING FLORA- EN FAUNAWET
VOOR DE SLOOP VAN EEN SCHUUR TE GEES.

Gebruik en overname van gegevens
alleen toegestaan met volledige bronvermelding:

*Buro Bakker (2010);
Toetsing Flora- en faunawet voor de sloop van een schuur te Gees.
Buro Bakker adviesburo voor ecologie BV te Assen,
in opdracht van Buro Vijn.*

in opdracht van:

BURO VIJN

contactpersoon:

DHR. E. VENEMA

uitgevoerd door:

BURO BAKKER ADVIESBURO VOOR ECOLOGIE BV
Weiersloop 9 Postbus 10034 9400 CA Assen tel. 0592-313389 fax. 0592-314643 email: info@burobakker.nl

Projectleiding:
Ir. M.S. Van Kerkevoorde

Veldwerk en rapportage:
Ing. T. Wiersma

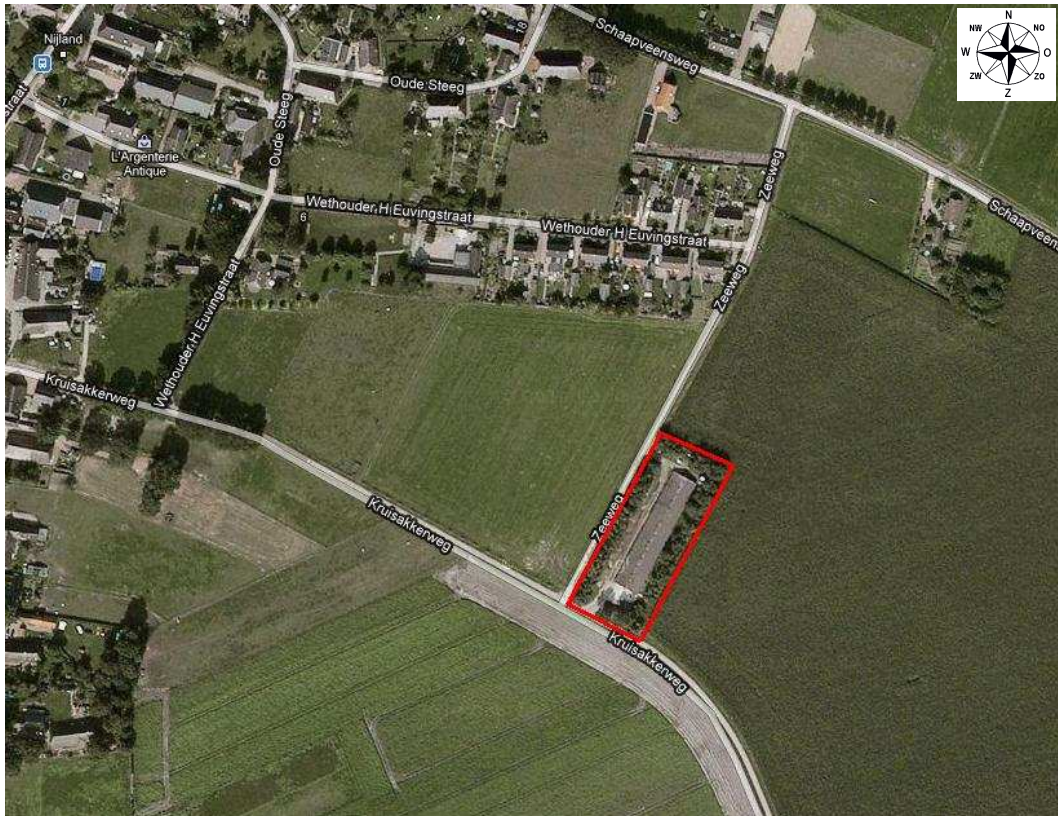
Inhoud

1	INLEIDING.....	1
1.1	AANLEIDING.....	1
1.2	OPZET.....	1
1.3	DE FLORA- EN FAUNAWET.....	1
1.4	NATUURBESCHERMINGSWET.....	3
1.5	ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR.....	3
2	FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE.....	4
2.1	TERREINKARAKTERISTIEK.....	4
2.2	FLORA EN VEGETATIE.....	4
2.3	FAUNA.....	5
2.3.1	Vogels.....	5
2.3.2	Zoogdieren.....	5
2.3.3	Amfibieën, Vissen en Reptielen.....	5
2.3.4	Ongewervelden.....	5
3	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET.....	6
3.1	SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN.....	6
3.2	GEVOLGEN VAN DE INGREEP.....	6
3.3	MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN.....	6
3.4	CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES.....	7

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In het kader van een ruimte-voor-ruimte regeling bestaan plannen om een schuur op de hoek van de Zeeweg en de Kruisakkerweg in Gees af te breken. Ook de omliggende beplanting wordt waarschijnlijk deels verwijderd. Het perceel krijgt na de sloop van de schuur een agrarische bestemming. Omdat er sprake is van een ruimtelijke ingreep, dient er in het kader van de Flora- en faunawet een natuuronderzoek plaats te vinden.

Figuur 1: Het plangebied waarbinnen de werkzaamheden plaats zullen vinden is met rode lijnen aangegeven. (bron: Google Earth)

1.2 OPZET

Buro Bakker is gevraagd om op basis van een veldbezoek en ecologisch inzicht een beschouwing op te stellen over de aanwezigheid van beschermde planten- en diersoorten. Daarmee worden soorten bedoeld die worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Op maandag 4 april 2010 is een ecologische verkenning uitgevoerd. Daarbij is gelet op beschermde flora en fauna. Er zijn daarnaast inschattingen gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten op basis van de terreinkenmerken.

1.3 DE FLORA- EN FAUNAWET

Door de in april 2002 in werking getreden Flora- en faunawet is de verplichting ontstaan om ruimtelijke plannen aan deze wet te toetsen. Het doel van de wet is om in het wild levende

planten en dieren te beschermen. Voor dit project zijn de volgende artikelen van de wet relevant:

- Artikel 2 legt een zorgplicht op. Dat houdt in dat ingrepen zodanig worden uitgevoerd dat de beïnvloeding van de in het wild levende soorten planten en dieren minimaal is.
- Artikel 8 verbiedt het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Artikel 9 verbiedt het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 10 verbiedt het verontrusten van beschermde dieren.
- Artikel 11 verbiedt het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten of holen van beschermde inheemse dieren.
- Artikel 75 biedt de mogelijkheid ontheffing aan te vragen van de verbodsbepalingen.

Een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) omtrent artikel 75 is gepubliceerd in het Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 501 op 19 oktober 2004 en is op 23 februari 2005 van kracht geworden. Dit houdt in dat de Flora- en faunawet meer mogelijkheden biedt voor het verkrijgen van vrijstellingen, mits aan voorwaarden wordt voldaan. In de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten onderverdeeld in drie tabellen, elk met hun eigen beschermingsregime, en worden vogels apart behandeld. De volgende drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

Categorie 1: Hieronder vallen de zogenaamde tabel 1-soorten. Dit betreft een aantal beschermde, maar algemene soorten in Nederland, waarvan de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor deze soorten geldt op voorhand een vrijstelling, mits bij ingrepen sprake is van een bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Als hier niet aan voldaan is, moet er een ontheffingsaanvraag worden gedaan, waarbij getoetst wordt volgens het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort' (de zgn. lichte toets).

Categorie 2: Hieronder vallen de zgn. tabel 2-soorten: beschermde soorten waarvoor niet op voorhand vrijstelling wordt verleend, maar waarvoor eerst een gedragscode moet worden opgesteld. Deze gedragscode wordt door de sector of de ondernemer opgesteld, en door de minister van LNV getoetst. Totdat deze gedragscode is goedgekeurd zal voor soorten uit deze categorie ontheffing aangevraagd moeten worden.

Categorie 3: Hieronder vallen de zgn. tabel 3-soorten. Dit zijn soorten die vermeld zijn in bijlage 1 van bovengenoemde AMvB, alsmede soorten die voorkomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en die daardoor een strikte bescherming genieten. Een ontheffingsaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in standhouding van de soort. Aan alle drie de criteria moet worden voldaan. Deze vormen gezamenlijk de zgn. uitgebreide toets.

Vogels: Vogels zijn niet in één van deze tabellen opgenomen en worden in de nieuwe opzet van de Flora- en faunawet apart behandeld. Alle vogels zijn gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Een vrijstelling hiervoor is mogelijk als een gedragscode wordt toegepast. In de praktijk betekent dit dat met name het broedseizoen ontzien dient te worden aangezien juist in deze periode sprake zal zijn van verontrusting, doden of verstoren van nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zal in het algemeen niet snel een ontheffing nodig zijn. Indien deze gedragscode achterwege blijft is een ontheffing noodzakelijk en zal de uitgebreide toets worden toegepast (zie categorie 3). Nes-

ten van roofvogels, uilen, aan menselijke bebouwing gebonden soorten en enkele kolonievogels zijn jaarrond beschermd en vallen buiten de gedragscode.

1.4 NATUURBESCHERMINGSWET

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn beide verwerkt in de Flora- en faunawet. Dientengevolge zijn vrijwel alle vogelsoorten beschermd en zijn sommige diersoorten opgenomen met een veel strenger beschermingsregime dan de overige beschermde soorten. Voor vogels betekent dit overigens dat het vooral de broedtijd is die te allen tijde dient te worden ontzien. Daarnaast zijn in het kader van de Vogelrichtlijn speciale beschermingszones aangewezen, waarin populaties van sommige vogelsoorten extra worden beschermd. Deze speciale beschermingszones, de Vogelrichtlijngebieden, vormen samen met de Habitatrichtlijngebieden het Natura 2000 netwerk. Dit is een Europees netwerk van natuurgebieden. Nederland telt in totaal 162 van dergelijke gebieden. De officiële aanwijzing tot Natura 2000 gebieden is inmiddels in gang gezet.

De bescherming van de Natura 2000 gebieden is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet, waarin de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn geïmplementeerd. Projecten of activiteiten die niet noodzakelijk zijn of verband houden met het beheer van de natuurwaarden van Natura 2000 gebieden en mogelijk negatieve effecten hebben op deze waarden, dienen getoetst te worden aan de Natuurbeschermingswet.

Het onderzoeksgebied behoort niet tot een Natura 2000-gebied. Op ongeveer zes kilometer afstand ligt het Natura 2000-gebied Mantingerzand. Dit natuurgebied is aangewezen ter bescherming van een aantal habitattypen, te weten Stufzandeheiden met Struikhei, Binnenlandse kraaiheibegroeiingen, Zandverstuivingen, Zure vennen, Vochtige heiden, Jeneverbesstruwelen en Heischrale graslanden. Omdat nadelige effecten door de sloop van de schuur op deze doelsoorten kan worden uitgesloten, is toetsing aan de Natuurbeschermingswet niet aan de orde.

1.5 ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden in Nederland en heeft tot doel om de natuurwaarden in het land te stabiliseren. De EHS bestaat uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones. Indien een ruimtelijke ingreep binnen de begrenzing van de EHS plaatsvindt moet een 'nee, tenzij' procedure worden doorlopen en zal bij doorgang van de ingreep in de regel compensatie en mitigatie noodzakelijk zijn. Het plangebied valt echter niet binnen de begrenzing van de Ecologische Hoofdstructuur (figuur 2). Een toetsing aan de EHS is daarom niet aan de orde.

Figuur 2: Ligging van de EHS (groene begrenzing) ten opzichte van de onderzoekslocatie (rode stip).
(Bron: website ministerie van LNV)

2 FLORA EN FAUNA OP DE LOCATIE

2.1 TERREINKARAKTERISTIEK

Het onderzoeksgebied bevindt zich op de kruising van de Zeeweg en de Kruisakkerweg in Gees (gemeente Coevorden). De locatie ligt in agrarisch gebied met een open karakter, even buiten het dorp.

De bebouwing in het plangebied bestaat uit een voormalige mestkuikenschuur en het bijbehorende erf. De schuur is opgebouwd uit een enkelvoudige bakstenen/betonnen muur waarlangs aan de buitenkant een houten beschot is aangebracht. Vanbinnen is de gehele ruimte geïsoleerd met een aaneensluitende laag purschuim. In de schuur staat een aantal landbouwwerktuigen opgesteld. Aan de voorkant van de schuur zijn een kantoortje en een klein keukentje aanwezig. Het geheel maakt een licht vervallen indruk. De schuur is al een tijdje buiten gebruik.

De schuur en het erf worden omzoomd door een bomenrij en struikgewas. Er is geen watervoerende sloot aanwezig in het plangebied. Ook in de directe omgeving is deze afwezig.

Figuur 2: Impressie van het plangebied.

2.2 FLORA EN VEGETATIE

Op het verharde erf is geen sprake van een samenhangende vegetatie. Aan de randen zijn algemeen voorkomende planten aangetroffen als Grote brandnetel, Herderstasje, Ridderzuring, Stinkende gouwe, Kleine veldkers, Paarse dovenetel, paardenbloem en Klein kruiskruid. Deze planten wijzen op een vrij voedselrijke situatie.

De bomen in de zoom en langs de schuur bestaan voornamelijk uit Ruwe berk met Wilde lijsterbes en braamstruiken.

Beschermde soorten zijn niet aangetroffen en worden hier op basis van het aangetroffen biotoop ook niet verwacht. Alle plantensoorten die tijdens het veldonderzoek in het plangebied werden aangetroffen zijn algemeen en worden niet door de Flora- en faunawet beschermd.

2.3 FAUNA

Op basis van het aangetroffen biotoop kan een aantal beschermde diersoorten in het onderzoeksgebied verwacht worden. Hieronder wordt de aangetroffen en verwachte aanwezige fauna per soortgroep beschreven.

2.3.1 VOGELS

Tijdens het veldbezoek werden in het plangebied Geelgors, Koolmees, Houtduif, Zanglijster, Merel en Tjiftjaf zingend aangetroffen. Dat betekent dat het plangebied deel uitmaakt van het territorium van deze dieren, en dat ze er mogelijk een nest hebben. Alle broedvogels zijn strikt beschermd (tabel 3 Flora- en faunawet). Jaarrond beschermde nesten komen niet voor in het plangebied: Er zijn geen nesten van Huismussen tussen de dakpannen aanwezig, en in de bomen zijn geen nesten van roofvogels of Zwarte kraai aangetroffen. De schuur is vanbinnen niet geschikt als broedlocatie voor vogels.

2.3.2 ZOOGDIEREN

Tijdens het veldbezoek zijn in de schuur op een groot aantal plekken uitwerpselen van Huispitsmuis aangetroffen. Daarnaast kunnen hier Huismuis en Bosmuis (in de winter) voorkomen. In de ruigte naast het erf kunnen verder Egel en Veldmuis voorkomen. Alle genoemde soorten komen in Nederland algemeen voor en zijn licht beschermd (tabel 1 Flora- en faunawet), behalve de Huismuis (niet beschermd).

Er zijn in en om de schuur geen sporen van vleermuizen aangetroffen. De schuur wordt niet geschikt geacht als verblijfplaats van vleermuizen. Spouwmuren zijn niet aanwezig en vanbinnen is de schuur hermetisch geïsoleerd. Er is weliswaar enige ruimte tussen de muur en het houten beschot, maar vanwege het zeer instabiele klimaat wat in dit soort kieren heerst (veelal koud, maar met de zon erop juist erg heet), zijn deze plekken niet geschikt als verblijfplaats. In de bomen zijn geen holtes aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats van vleermuizen.

Als foerageergebied zal het erf van marginaal belang voor vleermuizen zijn. Ook belangrijke vliegroutes van vleermuizen worden hier niet verwacht: de rijen bomen langs het erf sluiten niet aan op andere lijnvormige structuren in het landschap, terwijl dit juist belangrijk is voor de oriëntatie van vleermuizen op route.

Sporen van de Steenmarter werden in de schuur niet aangetroffen. Verblijfplaatsen van deze soort zijn hier niet aanwezig.

2.3.3 AMFIBIEËN, VISSSEN EN REPTIELEN

Tijdens het veldbezoek is een Bruine kikker aangetroffen in de ruigte naast het erf. Bruine kikkers verblijven buiten de voortplantingstijd voornamelijk op het land. Het plangebied is geschikt als landbiotoop voor deze soort. Hetzelfde geldt voor de Gewone pad en Kleine watersalamander. Al deze soorten zijn licht beschermd (tabel 1 Flora- en faunawet). Strenger beschermde amfibieënsoorten komen niet voor in het plangebied, hiervoor ontbreekt geschikt biotoop. Ook voor reptielen en vissen ontbreekt geschikt biotoop en hun voorkomen kan worden uitgesloten.

2.3.4 ONGEWERVELDEN

In het plangebied zullen algemene insectensoorten voorkomen. Tijdens het veldbezoek werden Klein geaderd witje, Platbuik en Vuurjuffer aangetroffen. Deze soorten zijn niet beschermd. Voor beschermde libellen- of vlindersoorten is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aanwezig. Hun voorkomen kan worden uitgesloten.

3 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES VAN DE FLORA- EN FAUNAWET

3.1 SAMENVATTING BESCHERMDE SOORTEN

Onderstaande tabel geeft voor de aangetroffen en mogelijk aanwezige beschermde soorten het beschermingsregime aan. Alleen de soorten die het onderzoeksgebied in gebruik hebben als vaste verblijfplaats of groeiplaats zijn hierin opgenomen. Voor soorten uit de eerste categorie geldt een algehele vrijstelling. Voor de soorten uit de tweede en derde categorie dient over het algemeen ontheffing te worden aangevraagd. In § 3.4 wordt dit nader uitgewerkt.

Soortgroep	Soort	Type waarneming	Cat 1	Cat 2	Cat 3
Vogels	Alle broedvogels	A/C			X
Zoogdieren	Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	B	X		
	Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	A	X		
	Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	A	X		
	Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	A	x		
Amfibieën	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	C	X		
	Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	A	X		
	Kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>)	A	X		

Tabel 1: Overzicht van waargenomen of waarschijnlijk in het plangebied voorkomende beschermde soorten. Type waarneming: A=waarschijnlijk aanwezig, B=sporen/holen/nesten aanwezig, C=zichtwaarneming. Categorie 1=algemene maar beschermde soorten, Categorie 2=overige soorten, Categorie 3=Strikt beschermde soorten (zie § 1.3).

3.2 GEVOLGEN VAN DE INGREEP

Door het slopen van de schuur zullen Huisspitsmuis en in de winter Bosmuis mogelijk worden gedood en/of verstoord. Deze soorten behoren tot tabel 1 van de Flora- en faunawet. De gunstige staat van instandhouding van de Huisspitsmuis en Bosmuis is niet in het geding.

Het rooien van de bomen en struiken in het plangebied tijdens het broedseizoen kan mogelijk nesten van vogels vernietigen (zie § 3.2.1). Alle broedvogels behoren tot tabel 3 van de Flora- en faunawet.

Daarnaast zullen tijdens deze werkzaamheden mogelijk Veldmuis en Egel gedood en/of verstoord worden. Deze soorten behoren tot tabel 1 van de Flora- en faunawet. De gunstige staat van instandhouding van Veldmuis en Egel is niet in het geding.

3.3 MOGELIJKHEDEN VOOR MITIGERENDE EN COMPENSERENDE MAATREGELEN

Er dient rekening te worden gehouden met broedvogels. Bomen en struiken op de projectlocatie moeten buiten het broedseizoen gerooid worden. Voor zangvogels loopt het broedseizoen globaal van half maart tot eind juli. Daarbij moet vermeld worden dat de Flora- en faunawet geen vaststaande periode als broedseizoen hanteert, maar dat het om individuele broedgevallen gaat.

Voor soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling, schade aan deze soorten hoeft niet te worden gecompenseerd. Op deze soorten, en alle andere planten- en diersoorten is de zorgplicht wel van toepassing (artikel 2 Flora- en faunawet, zie § 1.3). De zorgplicht bepaalt dat men wilde planten en dieren zo min mogelijk schade dient te berokkenen (mitigatie).

3.4 CONCLUSIES EN CONSEQUENTIES

De bomen en struiken in het plangebied moeten buiten het broedseizoen (half maart t/m eind juli) gerooid worden. Dit in verband met het mogelijk voorkomen van broedvogels. Jaarrond beschermde nesten komen niet voor in het plangebied.

De in de schuur voorkomende Huisspitsmuis en Bosmuis zijn licht beschermd. Hetzelfde geldt voor Egel, Veldmuis, Bruine kikker, Gewone pad en Kleine watersalamander. Voor schade aan deze soorten geldt een vrijstelling. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet hoeft voor deze soorten niet te worden aangevraagd. De algemene zorgplicht (zie § 1.3 & 3.3) is voor deze soort wel van kracht.

Er komen in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen of Steenmarter voor.